

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministro
2012 m. birželio mėn. 8 d.
įsakymu Nr. A1-278

DUJŲ SISTEMŲ PASTATUOSE EKSPLOATAVIMO ŠALTALVIO MOKYMO PROGRAMA

TRAINING PROGRAMME FOR GAS INSTALLATION OPERATION FITTER

Programos valstybinis kodas: 36 00 522 03

Suteikiama teisė: **dirbti dujų sistemų pastatuose eksploatavimo šaltkalviu ir atlikti pavojingus darbus su dujomis**

Reikalavimai amžiui: **ne jaunesnis kaip 18 m.**

Reikalavimai išsilavinimui: **vidurinis**

Reikalavimai kvalifikacijai: **nenustatyti**

Reikalavimai darbo patirčiai: **nenustatyti**

Mokymo trukmė: **80 val. (2 savaitės)**

MOKYMO PROGRAMA SUDERINTA:

Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
(institucijos pavadinimas)

Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus
pavadootoja Svetlana Černuševič
(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

2012 m. gegužės mėn. 4 d.

Lietuvos Respublikos
vyriausiojo valstybinio darbo
inspektoriaus pavadootoja
Svetlana Černuševič

Programą vertinusių ekspertų išvada:

Mokymo programa atitinka nustatytus reikalavimus ir yra tinkama įgyti kompetencijai, reikalingai teisės aktų reglamentuojamai funkcijai atlikti

Ekspertų pareigos, vardai, pavardės, parašai ir data

Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Inspektavimo organizavimo, priežiūros ir informavimo skyriaus vyriausioji darbo inspektoriė
Jolita Urbanavičienė

Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Technikos ir normatyvų skyriaus vyriausiasis darbo inspektorius Gediminas Valentėlis

2012 m. balandžio mėn. 24 d.

MOKYMO PROGRAMOS RENGĖJAI

Eil. Nr.	Pavadinimas
1.	AB „Lietuvos dujos“ Šiaulių filialas
2.	AB „Lietuvos dujos“ Skirstomųjų dujotiekių departamentas
3.	AB „Lietuvos dujos“ Personalo skyriaus Kvalifikacijos kėlimo centras

TURINYS

1. Mokymo programos apibūdinimas:	
1.1. Mokymo programos rengimo pagrindas ir tikslai.....	4
1.2. Mokymosi pasiekimai.....	5
2. Mokymo planas.....	6
3. Reikalavimai mokytojams.....	10
4. Reikalavimai metodiniams ir materialiesiems ištekliams.....	11
5. Baigiamasis mokymosi pasiekimų vertinimas.....	14

MOKYMO PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Mokymo programos rengimo pagrindas ir tikslai

Dujų sistemų pastatuose eksploatavimo šaltkalvio mokymo programa parengta papildžius ir iš dalies pakeitus iki šiol taikytą bei Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre įregistruotą Vidaus dujotiekių ir įrenginių aptarnavimo šaltkalvio mokymo programą.

Mokymo programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu (Žin., 2003, Nr. 70-3170), Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymu (Žin., 1996, Nr. 46-1116; 2000, Nr. 89-2742), įstatymų įgyvendinamaisiais darbuotojų saugos ir sveikatos ir energetikos srityse taikomais teisės aktais bei formaliojo profesinio mokymo programų rengimo reikalavimais ir skirta degiųjų dujų sistemų pastatuose eksploatavimo šaltkalviui mokytis.

Dujų sistemų pastatuose eksploatavimo šaltkalvio mokymo programos tikslas – parengti darbuotojus, gebančius vykdyti dujų sistemų pastatuose, įvairių tipų dujinių prietaisų, dujų slėgio reguliavimo įrenginių bei pagalbinių sistemų saugų eksploatavimą.

Pagal šią programą gali mokytis ne jaunesni kaip 18 metų asmenys, turintys vidurinį išsilavinimą.

Teorinio mokymo metu besimokantieji sužino apie Lietuvos Respublikos dujų sektorių, dujų sistemas, medžiagas, naudojamas dujų sistemų pastatuose statybai ir jų eksploatavimui, dujų slėgiui reguliuoti naudojamus įrenginius ir jų eksploatavimo reikalavimus, reikalavimus vykdant pavojingus darbus su dujomis bei lokalizuojant avarijas, sutrikimus ir likviduojant jų padarinius. Besimokantieji taip pat įgis žinių, susijusių su darbuotojų sauga ir sveikata darbe, darbo higiena, gaisrine sauga, aplinkos apsauga. Teoriniam mokymui skiriama 50 akademinų valandų.

Mokymo įstaigoje praktinio mokymo metu besimokantieji susipažįsta su dujų sistemų pastatuose, dujų slėgio reguliavimo įrenginiuose naudojamais uždarymo įtaisais ir jų valdymu, dujų slėgio reguliavimo įrenginių veikimo principais ir jų eksploatavimu, matavimo priemonėmis ir jų panaudojimu, nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistemomis, dujų slėgio reguliavimo įrenginių pagrindinių bei pagalbinių sistemų veikimu ir eksploatavimu, dujas deginančių įrenginių ir dujinių prietaisų veikimo principais ir eksploatavimu. Praktinio mokymo metu besimokantieji išmoksta naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis bei pirminėmis gaisrinės saugos priemonėmis. Praktiniam mokymui mokymo įstaigoje skiriama 16 akademinų valandų.

Atlikus praktinį mokymą mokymo įstaigoje, besimokantiejiems skiriama 14 akademinų valandų gamybinė praktika, kurią atlikdami besimokantieji gali stebėti pastato dujotiekių, dujas deginančių įrenginių, dujinių prietaisų bei dujų slėgio reguliavimo įrenginių realius eksploatavimo darbus.

Mokymui pasibaigus, vykdomas atestavimas, kurio metu tikrinama, kaip įsisavintos žinios. Asmenims, išklausiusiems ir įsisavinusiems mokymo programą bei išlaikiusiems baigiamąjį egzaminą, išduodamas nustatytos formos pažymėjimas (kodas 1114) ir atestacijos pažymėjimas su įrašu: „*Gali dirbti dujų sistemų pastatuose eksploatavimo šaltkalviu ir atlikti pavojingus darbus su dujomis*“.

Mokymo įstaiga, turinti technines galimybes vykdyti nuotolinį mokymą, iki 30 % teorinio mokymo pagal mokymo programoje nurodytas temas gali vykdyti nuotoliniu būdu.

Mokymosi pasiekimai

Eil. Nr.	Mokymosi pasiekimai
1.	Išmanys degiųjų dujų savybes bei žinos, kokios medžiagos naudojamos pastatų dujų sistemose, reikalavimus jungtims
2.	Išmanys dujų sistemų pastatuose ir dujų slėgio reguliavimo įrenginius, jų pagalbinių įrenginių sistemas
3.	Išmanys dujų slėgio reguliavimo įrenginių matavimo priemones
4.	Išmanys dujų sistemų pastatuose eksploatavimą, dujinius prietaisus ir žinos jų įrengimo reikalavimus
5.	Išmanys dujų slėgio reguliavimo įrenginius, mokės atlikti jų techninę priežiūrą, remontą ir reguliavimą
6.	Išmanys kaip atlikti dujinių prietaisų techninį patikrinimą ir juos taisyti
7.	Žinos pavojingų darbų su dujomis dujų sistemų pastatuose, dujų slėgio reguliavimo įrenginiuose atlikimo tvarką. Mokės naudotis asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis
8.	Žinos avarijų ir sutrikimų lokalizavimo bei pasekmių likvidavimo pastatų dujų sistemose atlikimo tvarką
9.	Mokės pildyti darbo dokumentaciją
10.	Žinos bendruosius gaisrinės saugos reikalavimus. Mokės naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis

DETALUS MOKYMO PLANAS

Eil. Nr.	Temų, potemių pavadinimai	Valandų skaičius		
		teorijai	praktiniam mokymui	praktinei užduočiai atlikti
1.	Pažintinis kursas apie dujinį kurą ir dujų sistemas pastatuose*	4	-	-
1.1.	Degųjų dujų rūšys, jų fizinės ir cheminės savybės. Dujų degimo samprata. Užsiliepsnojimo temperatūra. Oro kiekis, reikalingas visiškam dujų sudegimui. Degimo kokybės nustatymas ir degimo reguliavimas. Dujų sprogtamumas*	1	-	-
1.2.	Dujų sistemos pastatuose, jų paskirtis*	0,5	-	-
1.3.	Dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, jų paskirtis*	0,5	-	-
1.4.	Dujiniai prietaisai ir jų paskirtis. Degiklių rūšys*	1	-	-
1.5.	Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys energetikos veiklą. Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys pastatų dujų sistemų įrengimo ir eksploatavimo kontrolę. Kontroliuojančios institucijos*	1	-	-
2.	Medžiagų pažinimas	2	1	-
2.1.	Pastatų dujotiekio vamzdžiai, jų rūšys, gamybai naudojamos medžiagos, panaudojimo sritys	0,5	-	-
2.2.	Išardomos ir neišardomos dujotiekio jungtys. Naudojamos medžiagos ir detalės: alkūnės, perėjimai, srieginiai sujungimai, flanšai. Uždarymo įtaisai, jų paskirtis, tipai, konstrukcija. Sandarinimo medžiagos, jų savybės, panaudojimas	1	1	-
2.3.	Vamzdžių apsaugojimas nuo fizinių ir cheminių poveikių, apsauga nuo korozijos	0,5	-	-
3.	Matavimo priemonės ir nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistemos	3	1	-
3.1.	Slėgio, temperatūros, dujų kiekio matavimo ir dujų koncentracijos nustatymo prietaisai, jų paskirtis, tipai, veikimo principai	1	1	-
3.2.	Saugos, reguliavimo, blokavimo, signalizacijos sistemos, jų paskirtis, tipai, veikimo principai	1	-	-
3.3.	Nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistemos, jų paskirtis, veikimo principai	1	-	-
4.	Dujų sistemų pastatuose, dujinių prietaisų įrengimas ir eksploatavimas	12	4	-
4.1.	Dujų sistemų (pastatų dujotiekio) įrengimas gyvenamuosiuose ir visuomeniniuose pastatuose	1,5	1	-
4.2.	Reikalavimai dujofikuojamoms patalpoms pastatuose*	1	-	-
4.3.	Dujinės viryklės, jų paskirtis, tipai, konstrukcija	1	0,5	-
4.4.	Dujiniai vandens šildytuvai, jų paskirtis, tipai, konstrukcija	1	0,5	-
4.5.	Dujiniai šildymo katilai, jų paskirtis, tipai, konstrukcija	1,5	0,5	-

4.6.	A tipo dujinių prietaisų įrengimo reikalavimai	1	-	-
4.7.	B tipo dujinių prietaisų įrengimo reikalavimai	1	-	-
4.8.	C tipo dujinių prietaisų įrengimo reikalavimai	1	-	-
4.9.	B ir C tipo dujinių prietaisų degimo produktų šalinimas. Dūmtakiai, dūmtraukio įdeklai, dūmtakis-ortakis, jų įrengimas	1	0,5	-
4.10.	Suskystintų dujų individualus balioninis įrenginys. Įrengimo reikalavimai*	1	0,5	-
4.11.	Dujų sistemų pastatuose techninis patikrinimas ir taisymas, darbų apimtys ir periodiškumas*	1	0,5	-
5.	Dujų slėgio reguliavimo įrenginiai	6	3	-
5.1.	Dujų slėgio reguliavimo įrenginių paskirtis, tipai	1	-	-
5.2.	Dujų slėgio reguliatoriai, jų tipai, konstrukcija, veikimo principai	1	0,5	-
5.3.	Apsauginiai uždarymo ir išmetimo vožtuvai, filtrai, jų paskirtis, tipai, konstrukcija, veikimo principai	1	0,5	-
5.4.	Dujų slėgio reguliavimo įrenginio paleidimo – derinimo darbai. Dujų slėgio reguliavimo įrenginio perjungimas darbui per apylankinį dujotiekį, išjungiant slėgio reguliatorių, darbų atlikimo tvarka ir dujų slėgio reguliavimo įrenginio darbo sugražinimo per slėgio reguliatorių tvarka. Dujų slėgio reguliavimo įrenginio išjungimas remontui ir įjungimas po remonto	2	1,5	-
5.5.	Dujų slėgio reguliavimo įrenginio techninė priežiūra ir remontas, darbų apimtys ir periodiškumas*	1	0,5	-
6.	Dujas deginantys įrenginiai	4	1	-
6.1.	Dujas deginančių įrenginių įrengimo ir patalpų reikalavimai. Priverstinio oro padavimo ir degimo produktų šalinimo sistemos	1	-	-
6.2.	Dujas deginančių įrenginių įjungimo ir išjungimo tvarka	1	0,5	-
6.3.	Dujas deginančių įrenginių saugos ir signalizacijos sistemos	1	-	-
6.4.	Dujas deginančių įrenginių ir jų įtaisų techninis patikrinimas ir remontas, darbų apimtys ir periodiškumas	1	0,5	-
7.	Pavojingi darbai su dujomis	8	4	-
7.1.	Pavojingų darbų su dujomis sąvoka ir klasifikavimas. Teisės aktai ir kiti norminiai dokumentai, reglamentuojantys pavojingų darbų su dujomis vykdymą	1	-	-
7.2.	Bendrieji reikalavimai: pavojingų darbų su dujomis darbų planas, paskyra-leidimas, darbų užduotis, instrukcijos, taisyklės ir kiti normatyviniai dokumentai	1	-	-
7.3.	Dujų sistemų pastatuose techninis patikrinimas, dujotiekių atjungimas ir prijungimas, pirminis dujų paleidimas, dujų paleidimas į dujinius prietaisus, remonto ir taisymo darbai dujų sistemų pastatuose. Paruošiamieji darbai, darbų eiga, darbo įrankiai ir	2	1,5	-

	pagalbinės priemonės, slėgio parametrai, dujų nuotėkio radimo būdai			
7.4.	Dujų slėgio reguliavimo įrenginio apžiūra ir techninis patikrinimas, remonto ir taisymo darbai. Paruošiamieji darbai, darbų eiga, darbo įrankiai ir pagalbinės priemonės, slėgio parametrai, dujų nuotėkio radimo būdai	2	1	-
7.5.	Dujinių prietaisų ir dujas deginančių įrenginių techninis patikrinimas, darbų atlikimo tvarka	1	0,5	-
7.6.	Asmeninės apsaugos priemonės, naudojamos atliekant pavojingus darbus su dujomis, jų naudojimas, tikrinimas ir priežiūra	1	1	-
8.	Avarijos ir sutrikimai	2	1	-
8.1.	Avarijos ir sutrikimai, jų klasifikavimas, tyrimas	1	-	-
8.2.	Avarijų ir sutrikimų lokalizavimo veiksmų planai. Eksploatuojančio personalo veiksmai lokalizuojant ir likviduojant avarijas ir sutrikimus dujų sistemose ir dujų slėgio reguliavimo įrenginiuose	1	1	-
9.	Darbuotojų sauga ir sveikata vykdant dujų sistemų bei jų įrenginių eksploatavimą pastatuose	7	1	-
9.1.	Darbuotojų saugą ir sveikatą darbe reglamentuojantys teisės aktai; darbuotojų saugos ir sveikatos tarnyba; darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai; reikalavimai darbo priemonėms	1	-	-
9.2.	Bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai. Darbuotojų instruktavimas, mokymas ir atestavimas. Nelaimingi atsitikimai. Profesinės ligos	1,5	-	-
9.3.	Vietų, kuriose gali susidaryti sprogi aplinka, klasifikavimas ir žymėjimas. Minimalūs reikalavimai darbuotojams, dirbantiems veikiančių dujotiekių ir jų objektų apsauginėse zonose	0,5	-	-
9.4.	Darbo higieną reglamentuojantys teisės aktai. Privalomi sveikatos tikrinimai. Profesinės rizikos vertinimas darbo vietoje	0,5	-	-
9.5.	Asmeninių apsaugos priemonių parinkimo metodika, darbuotojų aprūpinimas asmeninėmis apsaugos priemonėmis	0,5	-	-
9.6.	Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, atsakomybės ir pareigų pasiskirstymas tarp įmonės vadovo, padalinių vadovų ir dirbančiųjų; bendrieji gaisrinės saugos reikalavimai. Pirminės gaisro gesinimo priemonės	1	1	-
9.7.	Darbo kodeksas ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys darbo santykius. Darbo sutartis, jos rūšys; laikinas darbo sąlygų pakeitimas, nušalinimas nuo darbo, darbo sutarties pasibaigimas	1	-	-
9.8.	Darbo laiko organizavimas, viršvalandinis darbas, darbas naktį, budėjimas; poilsio laikas, jo rūšys, atostogos. Darbo užmokestis. Darbo drausmė,	0,5	-	-

	drausminės nuobaudos, jų skyrimo tvarka ir terminai, drausminės nuobaudos apskundimas; materialinė atsakomybė			
9.9.	Aplinkos apsaugos įstatymas ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys aplinkos apsaugos įmonėje organizavimą. Stacionarūs ir mobilūs taršos šaltiniai. Teršalų išmetimo į aplinką leidimas. Atliekų tvarkymas	0,5	-	-
Iš viso:		48	16	
10.	Gamybinė praktika	-	14	-
10.1.	Instruktavimas praktinio mokymo vietoje. Susipažinimas su darbų saugos ir technologijos instrukcijomis	-	1	-
10.2.	Susipažinimas su dujų sistemų pastatuose slėgio reguliavimo įrenginiais, jų techniniais parametrais	-	2	-
10.3.	Kontrolės, matavimo prietaisai, jų tipai, naudojimas	-	1	-
10.4.	Saugos, reguliavimo, blokavimo, signalizacijos ir nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistemos, jų tipai, veikimas	-	1	-
10.5.	Dujų sistemų pastatuose techninis patikrinimas ir taisymas	-	2	-
10.6.	Dujų slėgio reguliavimo įrenginiai, jų techninė priežiūra, remontas	-	3	-
10.7.	Dujiniai prietaisai, jų techninis patikrinimas ir taisymas	-	2	-
10.8.	Dujas deginantys įrenginiai, jų techninis patikrinimas ir taisymas	-	2	-
11.	Konsultacijos	2	-	-
Iš viso:		50	30	-
Baigiamojo vertinimo forma: teorinės žinios tikrinamos egzaminu raštu (testas), praktiniai įgūdžiai tikrinami apklausos būdu				
Baigiamajam vertinimui skiriamas laikas: Kiekvieno atestuojamojo teorinėms žinioms ir praktiniams įgūdžiams įvertinti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių, bet ne daugiau kaip 1 valanda				
* Pagal šias temas (potemes) mokymas gali būti vykdomas nuotoliniu būdu.				

REIKALAVIMAI MOKYTOJAMS

Teorinį mokymą vykdančių mokytojų kvalifikacija, vadovaujantis teisės aktais ir siekiant užtikrinti mokymo kokybę, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- privalo turėti technologijos mokslų srities aukštąjį išsilavinimą;
- privalo turėti pedagogo kvalifikaciją arba pažymėjimą, patvirtinantį apie išklaustyta pedagoginių-psichologinių žinių kursą, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka;
- privalo turėti galiojantį degiųjų dujų sistemų eksploatavimo vadovo pažymėjimą;
- privalo turėti darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto pažymėjimą, suteikianti teisę dirbti elektros, dujų ir vandens tiekimo ekonominės veiklos rūšies įmonėse;
- turi turėti ne mažesnę kaip vienerių metų darbo patirtį darbuotojų saugos ir sveikatos srityje;
- turi turėti ne mažesnę kaip trejų metų praktinio darbo patirtį dėstomos temos srityje.

Teorinio mokymo mokytojai, dėstantys pagal temas: „Pažintinis kursas apie dujinį kurą ir dujų sistemas“, „Matavimo priemonės ir nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo (telemetrijos) sistemos“, „Darbuotojų sauga ir sveikata vykdant pastatų dujų sistemų eksploatavimą“, neprivalo turėti galiojančio degiųjų dujų sistemų eksploatavimo vadovo pažymėjimo.

Švietimo teikėjas, skirdamas asmenį dirbti mokytoju, turi atsižvelgti į Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (toliau – Įstatymas) (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) 48 straipsnio 8 dalyje numatytus apribojimus asmenims, siekiantiems dirbti mokytojais. Asmenys, įgiję kvalifikaciją ne Lietuvos Respublikoje, įgyja teisę dirbti mokytojais, jeigu pripažįstama atitinkama kvalifikacija, Įstatymo 48 straipsnio 4, 5 dalyse nustatyta tvarka.

Praktinį mokymą vykdančių mokytojų kvalifikacija turi atitikti šiuos reikalavimus:

- privalo turėti ne žemesnį kaip inžinerijos ir inžinerinių profesijų aukštesnįjį arba technologijos mokslų srities aukštąjį koleginių išsilavinimą;
- privalo būti įgiję teisę vadovauti degiųjų dujų sistemų eksploatavimo darbams ir atlikti pavojingus darbus su dujomis bei turėti tai patvirtinantį galiojantį pažymėjimą;
- privalo turėti ne mažesnę kaip trejų metų darbo patirtį eksploatuojant dujų sistemas.

REIKALAVIMAI METODINIAMS IR MATERIALIESIEMS IŠTEKLIAMS

1. Bendrieji reikalavimai mokymo bazei

Mokymo bazė turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ mokymo proceso organizavimo sveikatos saugos reikalavimus.

Gamybinio praktinio mokymo vieta gali būti darbo vieta įmonėje, mokymo įstaigos praktinio mokymo patalpos (dirbtuvės), kuriose yra įrengtos dujų sistemos, dujų slėgio reguliavimo įrenginiai su matavimo prietaisais bei saugos, reguliavimo, blokavimo, signalizacijos sistemomis.

1.1. Teoriniam mokymui

Mokymo kabinetas ir mokymo priemonės:

- 1) teisės aktai, panaudoti šiai programai rengti;
- 2) specialioji literatūra – žinynai, katalogai;
- 3) rašymo lenta;
- 4) ekranas;
- 5) projektorius skaidrėms demonstruoti;
- 6) kompiuteris ir įranga mokymo medžiagai demonstruoti;
- 7) kompiuterinė programa žinioms tikrinti.

1.2. Praktiniam mokymui

Praktinio mokymo patalpos ir mokymo priemonės:

- 1) įrenginių pavyzdžiai, jų pjūviai arba jų plakatai, skaidrės, vaizdo medžiaga;
- 2) medžiagų, naudojamų dujų sistemų pastatuose įrengimui ir eksploatavimui, pavyzdžiai;
- 3) kontrolės, matavimo priemonės: slėgio, temperatūros, dujų kiekio, dujų nuotėkių ir dujų koncentracijos nustatymo;
- 4) asmeninės apsaugos priemonės;
- 5) gaisrinės saugos priemonės;
- 6) kompiuterinė žinių tikrinimo mokymo programa;
- 7) realios darbo vietos, kuriose besimokantysis gali stebėti praktiškai atliekamus darbus.

2. Teisės aktai

1. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas (Žin., 2002, Nr. 64-2569);
2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5-75);
3. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016);
4. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (Žin., 2003, Nr. 70-3170);
5. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2224; 2011, Nr. 160-7576);
6. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 89-2743; 2011, Nr. 87-4186);
7. Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymas (Žin., 1996, Nr. 74-1768; 2006, Nr. 77-2966);
8. Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas (Žin., 1996, Nr. 46-1116; 2000, Nr. 89-2742);
9. Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas (Žin., 2002, Nr. 123-5518);
10. Avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 783 (Žin., 1999, Nr. 56-1812);
11. Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, patvirtintos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 64 (Žin., 2005, Nr. 26-852; 2010, Nr. 99-5167);
12. Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102 (Žin., 2000, Nr. 3-88);

13. Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331 (Žin., 2007, Nr. 123-5055);
14. Darbuotojų, dirbančių potencialiai sprogioje aplinkoje, saugos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. rugsėjo 30 d. įsakymu A1-262 (Žin., 2005, Nr. 118-4277);
15. Energetikos objektų priešgaisrinės saugos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 1999 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 80/121 (Žin., 1999, Nr. 22-631);
16. Energetikos objektus ir įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 4-122 (Žin., 2005, Nr. 41-1321);
17. Gaisrinės saugos pagrindiniai reikalavimai, patvirtinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1-338 (Žin., 2010, Nr. 146-7510);
18. Gaisrinės saugos ženklų naudojimo įmonėse, įstaigose ir organizacijose nuostatai, patvirtinti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1-404 (Žin., 2005, Nr. 152-5630);
19. Gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo, laikymo ir tiekimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 43 (Žin., 2002, Nr. 15-598);
20. Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. A1-287/V-611 (Žin., 2011, Nr. 76-3683);
21. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 2 d. nutarimu Nr. 1118 (Žin., 2004, Nr. 136-4945);
22. Pavojingų darbų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 1386 (Žin., 2002, Nr. 87-3751);
23. Pavojingų darbų su dujomis taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2005 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 4-382 (Žin., 2005, Nr. 134-4823);
24. Profesinės rizikos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. A1-159/V-612 (Žin., 2003, Nr. 100-4504);
25. Gamtinių dujų skirstymo ir vartotojų sistemų eksploatavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 1-82 (Žin., 2012, Nr. 52-2598);
26. Dujų sistemų pastatuose įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. 1-2 (Žin., 2012, Nr. 3-96);
27. Suskystintų naftos dujų sistemų eksploatavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. 4-331 (Žin., 2008, Nr. 85-3397).

3. Literatūra

1. Autorių kolektyvas. Dujų ūkio sistemos darbuotojų mokomoji metodinė knyga „Degiujų dujų sistema“. Klaipėdos universiteto leidykla, 2006.

4. Mokomoji medžiaga

1. Kiekvienos teorinio mokymo temos medžiaga.
2. Kiekvienos teorinio mokymo temos dalomoji medžiaga: mokymo metu pateikiama medžiaga, tarpiniai žinių įsisavinimo testai, darbų užduotys, pildomos formos.
3. Dujų reguliavimo punkto techninis pasas.
4. Dujų reguliavimo punkto techninės priežiūros žurnalas.

5. Dujų sistemų pastatuose, dujų reguliavimo punktuose atliekamų darbų technologijos instrukcijos, naudojamų įrenginių ir prietaisų naudojimosi instrukcijos.
6. Dujų sistemų pastatuose, dujų reguliavimo punktuose esančių įrenginių ir naudojamų darbams atlikti prietaisų gamintojų instrukcijos.
7. Dujų sistemų pastatuose eksploatavimo šaltkalvio darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos pavyzdys.
8. Pavojingų darbų su dujomis užduotis.
9. Pavojingų darbų su dujomis paskyra-leidimas.
10. Avarių ir sutrikimų lokalizavimo veiksmų planai.

Materialieji ir metodiniai išteklių turi būti sistemingai atnaujinami įvertinant darbo rinkoje naudojamus įrenginius, naujas tendencijas ir techninius bei technologinius reikalavimus.

BAIGIAMASIS MOKYMOSI REZULTATŲ VERTINIMAS

Mokymui pasibaigus, vykdomas atestavimas, kurio metu tikrinama, kaip įsisavintos žinios ir įgūdžiai. Atestavimas vykdomas vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais.

Atestuojant vertinami kiekvienos mokymo temos mokymosi pasiekimai, nurodyti mokymo programoje.

Teorinės žinios tikrinamos testu, kuriame yra ne mažiau kaip 60 klausimų. Testas laikomas išlaikytu, jeigu teisingai atsakyta į ne mažiau kaip 75 procentus pateiktų klausimų.

Atestuojant gali būti naudojama kompiuterinė žinių tikrinimo programa. Atestuodama komisija gali užduoti atestuojamiesiems papildomus klausimus.

Atestuojamojo žinios vertinamos pagal 10 balų sistemą.

Atsakyta	Įvertinimas balais	Įvertinimas žodžiu
75–82% (45–49 kl.)	7 balai	Pakankamai
83–89% (50–53 kl.)	8 balai	Gerai
90–95% (54–57 kl.)	9 balai	Labai gerai
96–100% (58–60 kl.)	10 balų	Puikiai

Atestuojamojo, atsakiusio į mažiau kaip 75 procentus testo klausimų, praktinis pasirengimas nevertinamas.

Veikiančias dujų sistemas pastatuose ir jų įrenginius bei prietaisus gali eksploatuoti tik apmokyti ir atestuoti darbuotojai. Po mokymo ir atestavimo savarankiškai dirbti leidžiama tik darbuotojams, atlikusiems ne trumpesnę kaip 10 darbo dienų (pamainų) trukmės stažuotę, prižiūrint darbdavio tvarkomuoju dokumentu paskirtam kvalifikuotam darbuotojui.

Vertinant praktinį pasirengimą, negali būti vertinami atestuojamojo praktiniai įgūdžiai jam atliekant realius pastatų dujų sistemų ir jų įrenginių eksploatavimo darbus. Komisija apklausia atestuojamąjį žodžiu apie gamybinės praktikos metu stebėtus darbus, vadovaudamasi gamybinės praktikos programa.

Atestuojamojo atsakymai vertinami pagal 10 balų sistemą.

Praktinio pasirengimo vertinimo kriterijai	Įvertinimas balais	Įvertinimas žodžiu
Atestuojamasis atsako į ne mažiau kaip pusę komisijos užduotų klausimų, orientuojasi terminologijoje, žino darbų atlikimo tvarką, naudojamus įrankius, prietaisus, medžiagas, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus atliekant darbus	7 balai	Pakankamai
Atestuojamasis atsako į daugiau kaip pusę komisijos užduotų klausimų, orientuojasi terminologijoje, žino darbų atlikimo tvarką, naudojamus įrankius, prietaisus, medžiagas, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus atliekant darbus	8 balai	Gerai
Į beveik visus komisijos klausimus atestuojamasis atsako, išmano terminologiją, žino darbų atlikimo tvarką, naudojamus įrankius, prietaisus, medžiagas, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus atliekant darbus	9 balai	Labai gerai
Į visus komisijos klausimus atestuojamasis atsako išsamiai, puikiai išmano visą terminologiją, žino darbų atlikimo tvarką, naudojamus įrankius, prietaisus, medžiagas darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus atliekant darbus	10 balų	Puikiai

Komisijai įvertinus praktinį pasirengimą mažiau kaip 7 balais, laikoma, kad atestuojamojo praktiniai įgūdžiai yra nepakankami.

Komisijos nariams nusprendus, kad atestuojamojo žinios ar įgūdžiai yra nepakankami, pakartotinai leidžiama jį atestuoti ne anksčiau kaip po dviejų savaičių.

Atestavimui vykdyti mokymo įstaigos vadovas paskiria komisiją, sudarytą iš ne mažiau kaip trijų balso teisę turinčių narių.

Komisijos sudėtis turi atitikti Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų reikalavimus.

Atestavimo komisija vertina atestuojamųjų žinias, vadovaudamasi mokymo įstaigos vadovo patvirtintu atestavimo komisijos darbo reglamentu, kuriame nustatyta atestavimo tvarka, neprieštaraujanti šios mokymo programos baigiamojo mokymosi pasiekimų vertinimo aprašui, Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendriesiems nuostatomis ir kitiems teisės aktams, kuriuose yra nustatyti atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais reikalavimai.

Atestavimo komisijos sprendimas informinamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolu, pasirašant visiems komisijos nariams.

Asmenims, išklausiusiems ir įsisavinusiems šią mokymo programą bei išlaikiusiems baigiamąjį egzaminą, išduodamas nustatytos formos pažymėjimas (kodas 1114) ir atestacijos pažymėjimas su įrašu: „Gali dirbti dujų sistemų pastatuose eksploatavimo šaltkalviu ir atlikti pavojingus darbus su dujomis“.

Protokolai, testai, kita žinioms tikrinti naudota medžiaga saugomi mokymo įstaigoje Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklėje, patvirtintoje Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 (Žin., 2011, Nr. 32-1534), nustatytą dokumentų saugojimo terminą.

